

Rada
Európskej únie

V Bruseli 10. marca 2022
(OR. en)

7030/22

EF 74
ECOFIN 208
SUSTDEV 54
FSC 5
ENV 203
CLIMA 97
TRANS 134
ENER 84
ATO 14
AGRI 82
AGRIFIN 23
AGRIORG 24
DRS 13
CCG 14
DELECT 40

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	10. marca 2022
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	C(2022) 631 final
Predmet:	DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) .../... z 9. 3. 2022 ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139, pokiaľ ide o hospodárske činnosti v určitých odvetviach energetiky, a delegované nariadenie (EÚ) 2021/2178, pokiaľ ide o osobitné zverejňovanie informácií o týchto hospodárskych činnostiach

Delegáciám v prílohe zasielame dokument C(2022) 631 final.

Príloha: C(2022) 631 final

V Bruseli 9. 3. 2022
C(2022) 631 final

DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) .../...

z 9. 3. 2022

ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139, pokiaľ ide o hospodárske činnosti v určitých odvetviach energetiky, a delegované nariadenie (EÚ) 2021/2178, pokiaľ ide o osobitné zverejňovanie informácií o týchto hospodárskych činnostiach

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT DELEGOVANÉHO AKTU

1.1. Všeobecný kontext a cieľ

Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 (ďalej len „nariadenie o taxonómii“)¹ sa zriaďuje rámec na vytvorenie taxonómie EÚ pre environmentálne udržateľné hospodárske činnosti. V nariadení o taxonómii sa stanovuje, že tieto hospodárske činnosti by mali spĺňať technické kritériá preskúmania stanovené v delegovaných aktoch prijatých Komisiou.

Delegovaný akt, ktorým sa stanovujú technické kritériá preskúmania, na základe ktorých sa určité hospodárske činnosti označujú za významne prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy a výrazne nenarušajúce plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov (ďalej len „delegovaný akt o taxonómii v oblasti klímy“), bol prijatý 4. júna 2021². Komisia takisto 6. júla 2021 prijala delegovaný akt, v ktorom sa upresňuje obsah, metodika a prezentácia informácií, ktoré majú zverejňovať nefinančné aj finančné podniky, ktoré sú povinné podávať správy o zosúladení svojich činností s taxonómiou EÚ (ďalej len „delegovaný akt o povinnostiach v oblasti zverejňovania informácií, ktorým sa dopĺňa nariadenie o taxonómii“)³.

V delegovanom akte o taxonómii v oblasti klímy sa stanovujú technické kritériá preskúmania pre hospodárske činnosti, ktoré majú potenciál prispieť k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na zmenu klímy vo väčšine odvetví. Uvedený delegovaný akt sa však nevzťahuje na všetky relevantné odvetvia a činnosti. Predovšetkým nebolo možné prijať rozhodnutie v súvislosti so zahrnutím jadrovej energie do delegovaného aktu o taxonómii v oblasti klímy, keďže bolo potrebné prehĺbiť posúdenie aspektov jadrovej energie týkajúcich sa zásady „výrazne nenarušiť“, ktoré sa v tom čase vykonávalo⁴. Pokiaľ ide o zemný plyn, Komisia oznámila, že sú potrebné ďalšie úvahy o tom, ako riešiť problematiku úlohy plynu pri dekarbonizácii hospodárstva Únie.

Pri stanovovaní technických kritérií preskúmania týkajúcich sa zmiernenia zmeny klímy by Komisia mala zohľadniť a podnecovať prebiehajúci a nevyhnutný prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v súlade s článkom 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii. Ako sa uvádza v oznámeniach Komisie z 21. apríla 2021 a zo 6. júla 2021⁵, cieľom tohto delegovaného aktu

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

² Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenaruša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov (Ú. v. EÚ L 442, 9.12.2021, s. 1).

³ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2178 zo 6. júla 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 upresnením obsahu a prezentácie informácií, ktoré majú zverejňovať podniky, na ktoré sa vzťahuje článok 19a alebo 29a smernice 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o environmentálne udržateľné hospodárske činnosti, a upresnením metodiky na splnenie uvedenej povinnosti zverejňovania (Ú. v. EÚ L 443, 10.12.2021, s. 9).

⁴ Doplnujúce kroky k posúdeniu, a to konkrétne správa Spoločného výskumného centra, preskúmanie odborníkmi podľa článku 31 Zmluvy o Euratome a preskúmanie Vedeckým výborom pre zdravotné, environmentálne a vznikajúce riziká (SCHEER), sú dostupné na webovom sídle Komisie.

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Taxonómia EÚ, podávanie správ o udržateľnosti podnikov, preferencie z hľadiska

je doplniť delegovaný akt o taxonómii v oblasti klímy. V tomto delegovanom akte sa stanovujú technické kritériá preskúmania týkajúce sa zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy pre ďalšie hospodárske činnosti v odvetviach energetiky, ktoré neboli zahrnuté do delegovaného aktu o taxonómii v oblasti klímy, najmä v odvetviach zemného plynu a jadrovej energie. Pokiaľ ide o cieľ adaptácie na zmenu klímy, tento delegovaný akt je v súlade s prístupom delegovaného aktu o taxonómii v oblasti klímy, keďže odráža skutočnosť, že všetky hospodárske odvetvia sa budú musieť prispôbiť nepriaznivým vplyvom zmeny klímy. Preto sa v ňom stanovujú vhodné a konzistentné technické kritériá preskúmania týkajúce sa adaptácie na zmenu klímy pre hospodárske činnosti v odvetviach fosílného plynu a jadrovej energie. V prípade konkrétnych prechodných činností týkajúcich sa činností v oblasti fosílnych plynov, pre ktoré sa v tomto delegovanom akte stanovuje časovo obmedzené uznanie prínosu k zmierňovaniu zmeny klímy, však vzhľadom na uvedené časovo obmedzené uznanie netreba stanoviť osobitné technické kritériá preskúmania týkajúce sa adaptácie na zmenu klímy. V záujme jednoznačnosti nebránia technické kritériá preskúmania týkajúce sa zásady výrazne nenarušiť adaptáciu na zmenu klímy tomu, aby sa hospodárska činnosť považovala za významne prispievajúcu k zmierňovaniu zmeny klímy.

Okrem toho sa v záujme zvýšenia transparentnosti trhu a informovania investorov v tomto delegovanom akte stanovujú osobitné požiadavky na zverejňovanie informácií pre odvetvia zemného plynu a jadrovej energie, a to zmenou delegovaného aktu o povinnostiach v oblasti zverejňovania informácií, ktorým sa dopĺňa nariadenie o taxonómii.

Ako sa uvádza v nariadení o taxonómii, taxonómia sa nevzťahuje len na klimaticky neutrálne investície a investície do obnoviteľných zdrojov energie. Vzťahuje sa aj na hospodárske činnosti, ktoré zjavne nie sú klimaticky neutrálne ani sa netýkajú obnoviteľných zdrojov energie, ale mohli by za prísnych podmienok a na obmedzený čas umožniť prechod na udržateľný energetický systém, ako napríklad hospodárske činnosti v odvetví zemného plynu a jadrovej energie. Nemali by brániť rozvoju obnoviteľných zdrojov energie.

1.2. Právne súvislosti

Tento delegovaný akt je založený na splnomocneniach stanovených v článku 8 ods. 4, článku 10 ods. 3 a článku 11 ods. 3 nariadenia o taxonómii. Týmto delegovaným aktom sa mení delegovaný akt o taxonómii v oblasti klímy, a to doplnením technických kritérií preskúmania pre určité hospodárske činnosti v odvetviach zemného plynu a jadrovej energie, ktoré do uvedeného delegovaného aktu neboli zahrnuté. Technické kritériá preskúmania sú stanovené v súlade s požiadavkami článku 19 nariadenia o taxonómii. Týmto delegovaným aktom sa mení aj delegovaný akt o povinnostiach v oblasti zverejňovania informácií, ktorým sa dopĺňa nariadenie o taxonómii, a to stanovením osobitných požiadaviek na zverejňovanie informácií pre odvetvia zemného plynu a jadrovej energie.

V súlade s článkom 31 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁶ sa týmto delegovaným aktom spájajú v rámci jedného aktu dve navzájom súvisiace splnomocnenia podľa nariadenia o taxonómii, a to splnomocnenia stanovené v článku 10 ods. 3 a článku 11 ods. 3, pokiaľ ide o technické kritériá preskúmania týkajúce sa zmiernenia

udržateľnosti a fiduciárne povinnosti: nasmerovanie financií k Európskej zelenej dohode, Brusel, 21. 4. 2021 [COM(2021) 188 final]; Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Stratégia financovania prechodu na udržateľné hospodárstvo, Štrasburg, 6. 7. 2021 [COM(2021) 390 final].

⁶ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1).

zmeny klímy, resp. adaptácie na zmenu klímy, a splnomocnenie podľa nariadenia o taxonómii stanovené v článku 8 ods. 4, pokiaľ ide o informácie, ktoré majú zverejňovať veľké nefinančné a finančné podniky.

2. KONZULTÁCIE PRED PRIJATÍM AKTU

Pokiaľ ide o zemný plyn, tento delegovaný akt vychádza z odporúčaní technickej expertnej skupiny pre udržateľné financovanie (ďalej len „technická expertná skupina“), t. j. expertnej skupiny Komisie zloženej z rôznych zainteresovaných strán zo súkromného aj verejného sektora, ktorá bola zriadená v roku 2018. Úloha tejto technickej expertnej skupiny spočívala v pomoci Komisii pri vypracúvaní technických kritérií preskúmania v rámci taxonómie EÚ v súlade s legislatívnymi návrhmi Komisie z mája 2018 a so zreteľom na ciele Európskej zelenej dohody.

Technická expertná skupina uverejnila dve predbežné verzie svojich odporúčaní v správach z decembra 2018 a júna 2019. Obe správy boli predmetom otvorenej výzvy na poskytnutie spätnej väzby, na ktorú bolo doručených 257, resp. 830 odpovedí. Technická expertná skupina počas svojho mandátu spolupracovala aj s viac ako 200 ďalšími expertmi s cieľom vypracovať odporúčania, pokiaľ ide o technické kritériá preskúmania týkajúce sa zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy⁷. Komisia takisto zorganizovala v júni 2019 a v marci 2020 dve stretnutia so zainteresovanými stranami s cieľom zhromaždiť názory na správy technickej expertnej skupiny.

Okrem toho boli technické kritériá preskúmania pre zemný plyn, ktoré boli pôvodne zahrnuté do návrhu delegovaného aktu o taxonómii v oblasti klímy, počas obdobia od 20. novembra do 18. decembra 2020, teda štyroch týždňov určených na vznesenie pripomienok, uverejnené na portáli pre lepšiu právnu reguláciu, kde na ne odpovedalo 46 591 zainteresovaných strán. O týchto kritériách sa diskutovalo aj s expertmi členských štátov a pozorovateľmi z Európskeho parlamentu na viacerých zasadnutiach skupiny expertov členských štátov pre udržateľné financie v rokoch 2020 a 2021.

Pokiaľ ide o jadrovú energiu, technická expertná skupina nezahrnula do svojich odporúčaní činnosti v oblasti jadrovej energie. Hoci technická expertná skupina uznala, že výroba energie z jadrovej energie má veľký potenciál významne prispievať k zmierňovaniu zmeny klímy, nedokázala dospieť k jednoznačnému záveru, či jadrová energia výrazne nenaruša plnenie iných environmentálnych cieľov, najmä pokiaľ ide o nakladanie s odpadom, vplyv na biodiverzitu a vodu, ako aj aspekty potenciálneho znečisťovania. Technická expertná skupina preto odporučila, aby sa vykonalo podrobnejšie posúdenie jadrovej energie, do ktorého by boli zapojení experti s vysokou úrovňou príslušných odborných znalostí.

Komisia preto zaviedla osobitný postup na hĺbkové posúdenie aspektov jadrovej energie týkajúcich sa zásady „výrazne nenarušiť“. Po prvé, Spoločné výskumné centrum (ďalej len „JRC“), teda útvar Európskej komisie zodpovedný za vedu a znalosti, vypracovalo technické posúdenie jadrovej energie podľa nariadenia o taxonómii a kritéria „výrazne nenarušiť“.

V správe JRC sa dospelo k týmto záverom:

⁷ Expertná skupina EÚ pre udržateľné financovanie, Financovanie udržateľného európskeho hospodárstva – technická správa – Taxonómia: záverečná správa technickej expertnej skupiny pre udržateľné financovanie, marec 2020.

- i) jadrová energia môže významne prispieť k cieľu zmiernenia zmeny klímy a zároveň výrazne nenarúša plnenie ďalších štyroch environmentálnych cieľov nariadenia o taxonómii za predpokladu, že spĺňa navrhované technické kritériá preskúmania;
- ii) hlbinné geologické úložiská možno na základe súčasných poznatkov považovať za vhodné a bezpečné prostriedky na izolovanie vyhoreného paliva a iného vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu z biosféry na veľmi dlhé časové obdobie, pričom v súčasnosti sú k dispozícii potrebné technológie;
- iii) ak sú vplyvy na životné prostredie potenciálne škodlivé, môžu sa s použitím existujúcej technológie vykonať vhodné opatrenia na zabránenie týmto vplyvom alebo zmiernenie ich dôsledkov; a
- iv) dodržanie ustanovení právnych predpisov Euratomu a postupov udeľovania licencií poskytuje dostatočnú istotu, že vplyv celého životného cyklu jadrovej energie vrátane zadnej časti jadrového palivového cyklu na ľudí a životné prostredie zostáva pod škodlivými úrovňami.

Uvedenú správu preskúmali experti členských štátov na ochranu pred žiarením a nakladanie s odpadom, ktorých vymenoval Vedecký a technický výbor podľa článku 31 Zmluvy o Euratome, ako aj experti Vedeckého výboru pre zdravotné, environmentálne a vznikajúce riziká (ďalej len „SCHEER“).

V stanovisku skupiny expertov uvedenom v článku 31 Zmluvy o Euratome sa správa JRC hodnotí kladne⁸. Experti súhlasia s hlavnými zisteniami správy, pričom ponúkajú niekoľko pripomienok týkajúcich sa možných zlepšení. Napríklad existujúci európsky právny rámec poskytuje podľa ich názoru primeraný systém na zabezpečenie najvyššej úrovne ochrany pracovníkov, verejnosti a životného prostredia v Únii. Pri činnostiach mimo Únie zastávajú názor, že medzinárodné normy poskytujú porovnateľnú úroveň ochrany, a poznamenávajú, že dodržiavanie uvedených noriem by sa malo začleniť do technických kritérií preskúmania pre takúto činnosť. Skupina expertov okrem toho potvrdila názor JRC, že hlbinné geologické úložiská sa podľa súčasných poznatkov považujú za vhodné a bezpečné riešenie nakladania s vysokoaktívnym odpadom, a poznamenala, že táto technológia je už dnes k dispozícii. Skupina expertov potvrdila aj posúdenie JRC týkajúce sa následkov závažných havárií, ktorého rozsah bol však obmedzený. Skupina expertov poznamenala, že iné priame a nepriame vplyvy závažných havárií, ktoré JRC ako také neanalyzovalo, neboli posúdené v súvislosti so žiadnymi hospodárskymi činnosťami v rámci taxonómie EÚ. Takéto posúdenie môže byť takisto dôležité pre pochopenie širších vplyvov závažných havárií, ale môže byť náročnejšie ho vykonať.

Experti SCHEER sa domnievajú, že pokiaľ ide o nerádiologické vplyvy, zistenia a odporúčania uvedené v správe JRC sú celkovo komplexné. Podľa názoru expertov si však niektoré zistenia vyžadujú ďalšie posúdenie a dôkazy. Predovšetkým sa domnievajú, že názor,

⁸ V nesúhlasnom stanovisku (32 expertov z 27 členských štátov) pripojenom k správe sa uvádza, že v rámci zamerania správy JRC sa nezohľadnili niektoré kľúčové riziká, ako je šírenie jadrových zbraní a havárie, ktoré sú síce málo pravdepodobné, ale majú veľký vplyv a v prípade činností v oblasti jadrovej energie sú závažnejšie než pri iných energetických technológiách, na ktoré sa vzťahuje taxonómia. Treba však poznamenať, že posúdenie uvedených otázok nebolo zahrnuté do rozsahu práce uvedeného v mandáte poskytnutom JRC, keďže rámec posúdenia vychádzal z postupu uplatneného technickou expertnou skupinou.

že jadrová energia nespôsobuje v porovnaní s inými technológiami na výrobu energie viac škôd, sa líši od posúdenia na základe zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o taxonómii. Výbor SCHEER takisto vyjadril názor, že existencia regulačného rámca sama osebe nepostačuje na zmiernenie všetkých relevantných rizík, a odporučil podrobnejšie analýzy niektorých aspektov, najmä vplyvov ťažby a mletia (ktoré sa väčšinou vykonávajú mimo Únie):

- neistôt týkajúcich sa konečného uloženia vysokoaktívneho jadrového odpadu, čo je v rámci výskumu stále otvorená otázka; ako aj
- vplyvu žiarenia na životné prostredie, najmä pokiaľ ide o ochranu vodných a morských zdrojov.

Pri stanovovaní technických kritérií preskúmania pre činnosti súvisiace s jadrovou energiou Komisia náležite zohľadnila a riešila pripomienky výboru SCHEER. Predovšetkým neboli do tohto delegovaného aktu zahrnuté činnosti ťažby a mletia a zostávajúce pripomienky sa riešili technickými kritériami preskúmania.

Pokiaľ ide o proces prijímania tohto delegovaného aktu, prijalo sa rozhodnutie, že v súvislosti s činnosťami v oblasti energie zo zemného plynu nie je potrebné posúdenie vplyvu, keďže:

- týmto delegovaným aktom sa budú vykonávať už zvolené možnosti politiky a doplní sa len delegovaný akt o taxonómii v oblasti klímy;
- delegovaný akt o taxonómii v oblasti klímy vychádzal z poradenstva poskytnutého technickou expertnou skupinou a platformou pre udržateľné financovanie a bolo k nemu pripojené primerané posúdenie vplyvu;
- kritériá pre väčšinu činností, ktoré sa plánujú zahrnúť do tohto delegovaného aktu, už boli predmetom posúdenia vplyvu a verejných konzultácií v rámci prípravy delegovaného aktu o taxonómii v oblasti klímy.

Pokiaľ ide o činnosti v oblasti jadrovej energie, prijalo sa rozhodnutie, že posúdenie vplyvu nie je potrebné, keďže sa vykonalo podrobné technické posúdenie, ako už bolo uvedené.

Príslušné technické otázky a otázky politiky týkajúce sa zemného plynu a jadrovej energie boli preto v priebehu legislatívnych rokovaní o nariadení o taxonómii, práce technickej expertnej skupiny a finalizácie delegovaného aktu o taxonómii v oblasti klímy verejne dostupné. Niekoľkokrát sa o nich rokovalo aj s členskými štátmi a Európskym parlamentom. Zainteresované strany predložili Komisii rozsiahlu spätnú väzbu o týchto činnostiach, a to na základe možností, o ktorých sa rokovalo v súvislosti s delegovaným aktom o taxonómii v oblasti klímy pre činnosti súvisiace s plynom, a na základe správy JRC a preskúmaní výboru expertov týkajúcich sa činností v oblasti jadrovej energie. Predčasné zverejnenie návrhu delegovaného aktu by pravdepodobne ovplyvnilo trhy.

Na prípravu tohto delegovaného aktu preto neboli potrebné žiadne ďalšie otvorené konzultácie.

Uskutočnili sa konzultácie s platformou pre udržateľné financovanie (ďalej len „platforma“) v súlade s článkom 10 ods. 4 a článkom 11 ods. 4 nariadenia o taxonómii, ako aj so skupinou expertov členských štátov v súlade s článkom 23 ods. 4 a článkom 24 ods. 2 uvedeného nariadenia.

V spätnej väzbe platformy sa uvádza viacero vnímaných nedostatkov a nezrovnalostí v súvislosti s nariadením o taxonómii. Okrem toho sa nastoľuje aj otázka, či sú kritériá v súlade s podmienkami článku 10 ods. 2 a článkov 17 a 19 nariadenia o taxonómii. Uprednostňuje sa skôr zahrnutie daných činností do novej budúcej „strednej“ kategórie environmentálneho správania v súlade s prácou prebiehajúcou na platforme. Platforma poukazuje na viacero obáv súvisiacich s tým, že niektoré z kritérií sú orientované na budúcnosť, a upozorňuje na neistoty, ktorým by mohli účastníci finančných trhov čeliť pri zisťovaní, či hospodárske subjekty dodržiavajú kritériá. Návrhy platformy sa týkajú objasnenia požiadaviek na zverejňovanie a overovanie v súvislosti s činnosťami uvedenými v delegovanom akte.

Spätná väzba potvrdila všeobecne známu názorovú nejednotnosť. Komisia vzala na vedomie kritiku, ktorú vyjadrili platforma a niektoré členské štáty v súvislosti s konzultáciami so skupinou expertov členských štátov pre udržateľné financie a podľa ktorej by návrh delegovaného aktu nebol v súlade s nariadením o taxonómii, pokiaľ ide o významný prínos k zmierneniu zmeny klímy, ako aj o požiadavku, aby nedošlo k výraznému narušeniu plnenia ostatných environmentálnych cieľov. Komisia túto kritiku odmieta, keďže sa zdá, že je založená na predpoklade, ktorý je v rozpore s účelom článku 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, že do delegovaného aktu by sa mohli zahrnúť len technické kritériá preskúmania, ktorými sa zabezpečí najvýznamnejší prínos k cieľu zmiernenia zmeny klímy a nenaruší sa plnenie iných environmentálnych cieľov, prípadne sa naruší len minimálne. Podľa článku 10 ods. 2 a 3 nariadenia o taxonómii je Komisia povinná stanoviť technické kritériá preskúmania pre hospodárske činnosti, pre ktoré v súčasnosti neexistuje žiadna technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva a ktoré by boli potrebné pri prechode ku klimatickej neutralite. Komisia tiež odmieta kritiku vyjadrenú inými členskými štátmi, ktoré nesúhlasia s tým, že by sa na činnosti v oblasti jadrovej energie mal vzťahovať článok 10 ods. 2 nariadenia o taxonómii, a tvrdia, že by sa na ne mal vzťahovať článok 10 ods. 1 uvedeného nariadenia. Výroba, prenos, uchovávanie, distribúcia alebo využívanie energie sú podľa článku 10 ods. 1 písm. a) nariadenia o taxonómii obmedzené na energiu z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/11, pričom činnosti v oblasti jadrovej energie nepatria do ostatných kategórií hospodárskych činností uvedených v písmenách b) až i) uvedeného ustanovenia. Zaviedli sa ciele úpravy technických kritérií preskúmania a požiadaviek na zverejňovanie a overovanie, a to najmä s cieľom posilniť ich zrozumiteľnosť a použiteľnosť. Je užitočné pripomenúť, že to, čo sa podľa taxonómie EÚ nepovažuje za udržateľnú hospodársku činnosť, nie je vo svojej podstate škodlivé.

3. PRÁVNE PRVKY DELEGOVANÉHO AKTU

Právomoci prijímať delegované akty sú stanovené v článku 8 ods. 4, článku 10 ods. 3 a článku 11 ods. 3 nariadenia o taxonómii.

V článku 1 sa stanovujú zmeny delegovaného aktu o taxonómii v oblasti klímy.

V článku 2 sa stanovujú zmeny delegovaného aktu o povinnostiach v oblasti zverejňovania informácií, ktorým sa dopĺňa nariadenie o taxonómii.

V článku 3 sa stanovujú dátumy nadobudnutia účinnosti a začatia uplatňovania delegovaného aktu.

V prílohe I k tomuto nariadeniu sa stanovujú zmeny prílohy I k delegovanému aktu o taxonómii v oblasti klímy.

V prílohe II k tomuto nariadeniu sa stanovujú zmeny prílohy II k delegovanému aktu o taxonómii v oblasti klímy.

V prílohe III k tomuto nariadeniu sa dopĺňa nová príloha XII k delegovanému aktu o povinnostiach v oblasti zverejňovania informácií, ktorým sa dopĺňa nariadenie o taxonómii.

DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE (EÚ) .../...

z 9. 3. 2022

ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139, pokiaľ ide o hospodárske činnosti v určitých odvetviach energetiky, a delegované nariadenie (EÚ) 2021/2178, pokiaľ ide o osobitné zverejňovanie informácií o týchto hospodárskych činnostiach

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088⁹, a najmä na jeho článok 8 ods. 4, článok 10 ods. 3 a článok 11 ods. 3,

keďže:

- (1) Technické kritériá preskúmania stanovené v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2021/2139¹⁰ sa vzťahujú na niekoľko hospodárskych odvetví a činností, ktoré majú potenciál prispieť k cieľom Únie v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy. Uvedené hospodárske odvetvia a činnosti boli vybrané z dôvodu ich podielu na celkových emisiách skleníkových plynov a ich preukázaného potenciálu predchádzať tvorbe emisií skleníkových plynov, znižovať takéto emisie alebo ich odstraňovať. Okrem toho majú tieto hospodárske odvetvia a činnosti preukázateľný potenciál umožniť takéto predchádzanie, znižovanie a odstraňovanie v rámci iných hospodárskych odvetví a činností alebo zabezpečiť dlhodobé skladovanie takýchto emisií v rámci iných odvetví a činností.
- (2) Celková spotreba energie predstavuje približne 75 % priamych emisií skleníkových plynov v Únii. Odvetvie energetiky teda zohráva kľúčovú úlohu pri ďalšom znižovaní emisií skleníkových plynov. Technické kritériá preskúmania stanovené v delegovanom nariadení (EÚ) 2021/2139 sa preto vzťahujú na širokú škálu hospodárskych odvetví a činností súvisiacich s energetickým dodávateľským reťazcom, a to od výroby elektriny alebo tepla z rôznych zdrojov cez prenosové a distribučné systavy až po skladovanie, ako aj tepelné čerpadlá a výrobu bioplynu a biopalív. Delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139 však neobsahuje technické kritériá

⁹ Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13.

¹⁰ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenaruša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov (Ú. v. EÚ L 442, 9.12.2021, s. 1).

preskúmania pre hospodárske činnosti v odvetviach fosílného plynu a jadrovej energie, a to aj napriek ich potenciálu prispievať k dekarbonizácii hospodárstva Únie.

- (3) Ako sa uvádza v oznámení Komisie z 21. apríla 2021 („Taxonómia EÚ, podávanie správ o udržateľnosti podnikov, preferencie z hľadiska udržateľnosti a fiduciárne povinnosti: nasmerovanie financií k Európskej zelenej dohode“) a v oznámení Komisie zo 6. júla 2021 („Stratégia financovania prechodu na udržateľné hospodárstvo“), stanovenie technických kritérií preskúmania pre výrobu energie z fosílnych plynov bolo vzhľadom na potrebu ďalšieho technického posúdenia, najmä pokiaľ ide o prechodnú úlohu fosílného plynu pri dekarbonizácii hospodárstva, odložené¹¹. Stanovenie technických kritérií preskúmania pre činnosti výroby jadrovej energie sa takisto odložilo, keďže sa čaká na hĺbkové odborné posúdenie, ktoré sa začalo v roku 2020 a ktoré sa týka toho, či by sa cyklus jadrovej životnosti a najmä jadrový odpad mohli považovať za zlučiteľné s požiadavkou stanovenou v článku 17 nariadenia (EÚ) 2020/852, podľa ktorej činnosť nesmie výrazne narušiť plnenie iných environmentálnych cieľov. Na základe týchto posúdení treba uznať, že činnosti výroby energie z fosílného plynu a jadrovej energie môžu prispieť k dekarbonizácii hospodárstva Únie.
- (4) V súlade s článkom 10 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2020/852, ktorý sa týka prechodných hospodárskych činností, treba stanoviť technické kritériá preskúmania pre výrobu elektriny, vysoko účinnú kombinovanú výrobu elektriny a tepla/chladu a výrobu tepla/chladu z fosílnych plynov v účinných systémoch centralizovaného zásobovania teplom a chladom, ak sú emisie skleníkových plynov z fosílnych plynov pod primeranou prahovou hodnotou. Okrem toho treba stanoviť technické kritériá preskúmania pre využívanie fosílného plynu pri výrobe elektriny, vysoko účinnej kombinovanej výrobe elektriny a tepla/chladu a výrobe tepla/chladu v účinných systémoch centralizovaného zásobovania teplom a chladom, ak takáto výroba elektriny, vysoko účinná kombinovaná výroba elektriny a tepla/chladu a výrobu tepla/chladu v účinných systémoch centralizovaného zásobovania teplom a chladom ešte nespĺňajú túto primeranú prahovú hodnotu, keďže popri využívaní klimaticky neutrálnej energie a väčších investíciách do hospodárskych činností a odvetví, ktoré sú už teraz nízkouhlíkové, si tento prechod vyžaduje značné zníženie emisií skleníkových plynov aj v rámci iných hospodárskych činností a odvetví, pre ktoré nie sú k dispozícii žiadne technologicky a hospodársky uskutočniteľné nízkouhlíkové alternatívy. Všetky tieto hospodárske činnosti by sa mali považovať za prechodné podľa článku 10 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2020/852, keďže technologicky a hospodársky uskutočniteľné nízkouhlíkové alternatívy ešte nemusia byť komerčne dostupné v dostatočnom rozsahu na to, aby nepretržite a spoľahlivo pokrývali dopyt po energii. Najmä v prípade výroby elektriny je vhodné stanoviť alternatívny prístup k priamemu obmedzeniu emisií skleníkových plynov. V rámci tohto alternatívneho prístupu, ktorý by mal v horizonte dvadsiatich rokov priniesť podobné výsledky, môžu zariadenia dosiahnuť takéto výsledky tým, že obmedzia počet hodín v prevádzke alebo preložia prechod na plyny z obnoviteľných zdrojov alebo nízkouhlíkové plyny na skorší dátum. Technické

¹¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov z 21. apríla 2021 – Taxonómia EÚ, podávanie správ o udržateľnosti podnikov, preferencie z hľadiska udržateľnosti a fiduciárne povinnosti: nasmerovanie financií k Európskej zelenej dohode [COM(2021) 188 final] a oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov zo 6. júla 2021 – Stratégia financovania prechodu na udržateľné hospodárstvo [COM(2021) 390 final].

kritériá preskúmania by mali uľahčiť rýchlejšie ukončovanie využívania zdrojov energie s vysokými emisiami vrátane tuhých fosílnych palív. Okrem toho by v záujme splnenia požiadaviek stanovených v článku 10 ods. 2 prvom pododseku písm. a), b) a c) nariadenia (EÚ) 2020/852 mali technické kritériá preskúmania pre využívanie fosílného plynu takisto zabezpečiť, aby boli k dispozícii spoľahlivé dôkazy na preukázanie toho, že rovnakú kapacitu výroby energie nemožno dosiahnuť prostredníctvom obnoviteľných zdrojov, a aby sa pre každé zariadenie v súlade s najlepším výkonom v danom odvetví zaviedli účinné plány na úplný prechod na obnoviteľné zdroje energie alebo nízkouhlíkové plyny k určitému dátumu. Napokon by sa v technických kritériách preskúmania malo stanoviť časovo obmedzené uznanie prínosu týchto činností k dekarbonizácii.

- (5) Obnoviteľné zdroje energie budú zohrávať zásadnú úlohu pri plnení cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia. V tejto súvislosti treba zvýšiť investície do obnoviteľných zdrojov energie, aby sa uspokojili potreby väčšieho množstva energie z obnoviteľných a čistých zdrojov na trhu Únie s energiou.
- (6) Činnosti súvisiace s jadrovou energiou sú nízkouhlíkové činnosti, nepredstavujú energiu z obnoviteľných zdrojov v zmysle vymedzenia v článku 2 druhom pododseku bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001¹² a v zmysle článku 10 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2020/852 a nepatria do ostatných kategórií hospodárskych činností uvedených v písmenách b) až i) uvedeného ustanovenia. Na takéto hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou by sa mal vzťahovať článok 10 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2020/852, pokiaľ neexistuje technologicky a hospodársky uskutočniteľná nízkouhlíková alternatíva v dostatočnom rozsahu na to, aby nepretržite a spoľahlivo pokrývala dopyt po energii. Okrem toho sa v záverečnej správe technickej expertnej skupiny pre udržateľné financovanie z marca 2020¹³ uvádza, že „výroba jadrovej energie má vo fáze výroby energie takmer nulové emisie skleníkových plynov“ a „dôkazy o potenciálnom významnom prínose jadrovej energie k plneniu cieľov zmiernenia zmeny klímy boli rozsiahle a jasné“. Okrem toho je jadrová energia vo viacerých plánoch členských štátov zahrnutá popri energii z obnoviteľných zdrojov medzi zdroje energie, ktoré sa majú využívať na splnenie cieľov v oblasti klímy vrátane cieľa dekarbonizácie do roku 2050 stanoveného v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119¹⁴. A napokon, jadrová energia tým, že zabezpečuje stabilné základné dodávky energie, uľahčuje zavádzanie nestálych obnoviteľných zdrojov energie a nebráni ich rozvoju, ako sa vyžaduje v článku 10 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2020/852. Činnosti súvisiace s jadrovou energiou by sa preto mali považovať za činnosti, ktoré sú v súlade s článkom 10 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2020/852.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

¹³ Správa technickej expertnej skupiny je k dispozícii na adrese: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimateckej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

- (7) V rámci vedeckého preskúmania vykonaného expertmi¹⁵ sa dospelo k záveru, že technickými kritériami preskúmania pre hospodárske činnosti súvisiace s jadrovou energiou by sa malo zabezpečiť, aby nedošlo k výraznému narušeniu plnenia iných environmentálnych cieľov z dôvodu potenciálnych rizík vyplývajúcich z dlhodobého skladovania jadrového odpadu a jeho konečného uloženia. Uvedené technické kritériá preskúmania by preto mali odzrkadľovať najvyššie normy jadrovej bezpečnosti, ochrany pred žiarením a nakladania s rádioaktívnym odpadom, pričom by mali vychádzať z požiadaviek stanovených v Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (ďalej len „Zmluva o Euratome“) a v právnych predpisoch prijatých podľa uvedenej zmluvy, a najmä v smernici Rady 2009/71/Euratom¹⁶. Uvedená smernica obsahuje cieľ týkajúci sa vysokej úrovne jadrovej bezpečnosti, ktorý sa vzťahuje na všetky štádiá životnosti každého jadrového zariadenia vrátane umiestňovania takýchto zariadení, ich projektovania, výstavby, uvedenia do prevádzky, ich prevádzky a vyradovania z prevádzky. V uvedenej smernici sa predovšetkým vyzýva na významné zvýšenie bezpečnosti pri projektovaní nových reaktorov vrátane tzv. reaktorov generácie III+, pri ktorých by sa mali využiť najnovšie poznatky a technológie, pričom by sa mali zohľadniť najnovšie medzinárodné bezpečnostné požiadavky. Tieto požiadavky zabezpečujú účinné vykonávanie cieľa jadrovej bezpečnosti vrátane uplatňovania zásady ochrany do hĺbky a účinnej kultúry bezpečnosti. Zároveň sa nimi zabezpečuje, aby sa minimalizoval vplyv mimoriadnych človekom spôsobených a prírodných hrozieb vrátane zemetrasení a povodní a aby sa predchádzalo haváriám, abnormálnym operáciám a poruchám alebo strate kontrolných systémov, okrem iného pomocou ochranných štruktúr alebo záložných systémov chladenia a dodávky elektrickej energie.
- (8) Na trhu sa sprístupnilo palivo odolné voči haváriám určené pre jadrové elektrárne, ktoré poskytuje dodatočnú ochranu pred haváriami spôsobenými štrukturálnym poškodením paliva alebo komponentov reaktorov. S cieľom zohľadniť tento najnovší technologický vývoj by sa používanie uvedeného typu paliva malo stanoviť ako požiadavka v technických kritériách preskúmania, a to s ohľadom na udeľovanie licencií na toto palivo v rámci Únie.
- (9) Na celom svete sa vynakladá úsilie v oblasti výskumu a vývoja s cieľom vyvinúť nové technológie jadrových reaktorov, ktoré využívajú okrem iného uzavreté palivové cykly alebo koncepcie množivých reaktorov a ktoré minimalizujú produkciu vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu (ďalej len „reaktory štvrtej generácie“). Hoci uvedené reaktory štvrtej generácie ešte nie sú komerčne životaschopné, vzhľadom na ich potenciálny prínos k cieľu dekarbonizácie a minimalizácie rádioaktívneho odpadu by sa mali pre takéto reaktory stanoviť technické kritériá preskúmania.
- (10) Jadrová energia je súčasťou budúcich zdrojov energie vo viacerých členských štátoch, a to v rámci ich úsilia o dekarbonizáciu. Scenáre, ktoré posúdila Komisia, vedú k dekarbonizovanému energetickému systému založenému vo veľkej miere na obnoviteľných zdrojoch energie a jadrovej energii so stabilnou inštalovanou kapacitou v porovnaní so súčasnými úrovňami. Keďže jadrové zariadenia, ktoré sa v súčasnosti využívajú, starnú, treba zvýšiť ich bezpečnosť s cieľom predĺžiť ich prevádzkovú

¹⁵ Správa JRC: Technické posúdenie jadrovej energie vzhľadom na kritériá zásady „výrazne nenarušiť“ uvedené v nariadení (EÚ) 2020/852 (ďalej len „nariadenie o taxonómii“) je k dispozícii na adrese: https://ec.europa.eu/info/file/210329-jrc-report-nuclear-energy-assessment_en.

¹⁶ Smernica Rady 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 172, 2.7.2009, s. 18).

životnosť a zároveň nahradiť zastarané zariadenia novovybudovanými jadrovými zariadeniami. Ide o nepretržitý proces, ktorým by sa mala zabezpečiť dostupnosť potrebnej kapacity na dekarbonizáciu energetického systému do roku 2050 a podľa potreby aj po tomto dátume. Preto budú potrebné značné investície do jadrovej energie počas celého obdobia do roku 2050 aj po ňom. Treba zabezpečiť, aby nové jadrové elektrárne využívali najpokročilejšie riešenia vyplývajúce z technologického pokroku. Technické kritériá preskúmania pre takéto nové jadrové elektrárne by preto mali zabezpečiť pravidelné preskúmavanie každého investičného projektu a technické parametre, ktoré zodpovedajú najlepšej dostupnej technológii so zreteľom na výsledky nepretržitého úsilia v oblasti výskumu a vývoja a neustále zlepšovanie technológií. Mali by sa stanoviť konkrétne dátumy, aby sa zabezpečilo postupné zavádzanie nových technológií zlučiteľných s udržateľnou dekarbonizáciou hneď, ako budú k dispozícii.

- (11) V prílohe II k Zmluve o Euratome a v nariadení Rady (Euratom) č. 2587/1999¹⁷ sa stanovujú prahové hodnoty a iné požiadavky na oznamovanie investícií do jadrovej energie Komisii. Aby sa na účely splnenia cieľov taxonómie čo najviac zohľadnili zásady a požiadavky právnych predpisov Euratomu vrátane cieľa jadrovej bezpečnosti, mali by takéto investície podliehať stanovisku Komisie bez ohľadu na to, či sa v prílohe II k Zmluve o Euratome a v nariadení (Euratom) č. 2587/1999 vyžaduje akékoľvek oznámenie. Z rovnakého dôvodu by sa mali uspokojivo vyriešiť všetky otázky týkajúce sa uplatňovania článku 10 ods. 2 a článku 17 nariadenia (EÚ) 2020/852, ako aj technických kritérií preskúmania, ktoré Komisia identifikovala vo svojom stanovisku.
- (12) Vzhľadom na dlhé realizačné obdobie investícií do nových kapacít na výrobu jadrovej energie môže predĺženie doby prevádzky vybraných existujúcich jadrových zariadení podporiť dekarbonizáciu energetického systému v krátkodobom až strednodobom horizonte. Technické kritériá preskúmania pre takéto predlžovanie by si však mali vyžadovať úpravy a zvýšenie bezpečnosti, aby sa zaistilo, že tieto jadrové zariadenia spĺňajú najvyššie dosiahnuteľné bezpečnostné normy, ako aj všetky požiadavky týkajúce sa cieľa bezpečnosti stanovené v právnych predpisoch prijatých podľa Zmluvy o Euratome.
- (13) Vzhľadom na očakávaný technologický a vedecký vývoj by investície do výstavby a bezpečnej prevádzky nových jadrových zariadení, ktoré využívajú najlepšie dostupné technológie a ktoré do primeraného dátumu v súlade s uplatniteľným vnútroštátnym právom schvália príslušné orgány členských štátov, mali podliehať technickým kritériám preskúmania a časovým obmedzeniam, ktoré podporia vývoj a budúce využívanie reaktorov štvrtej generácie s uzavretým palivovým cyklom alebo technológiou množivých reaktorov, keď budú komerčne dostupné. Tieto časové obmedzenia by sa mali primerane preskúmať vzhľadom na pokrok vo vývoji takýchto technológií.
- (14) Technickými kritériami preskúmania týkajúcimi sa cieľov v oblasti zmierňovania zmeny klímy alebo adaptácie na zmenu klímy by sa malo zabezpečiť, aby hospodárske činnosti výrazne nenarušili plnenie žiadneho z ostatných environmentálnych cieľov. Konkrétne v prípade hospodárskych činností súvisiacich s jadrovou energiou treba zabezpečiť, aby dlhodobé zneškodňovanie odpadu nespôsobilo výrazné a dlhodobé poškodenie životného prostredia, ako sa uvádza v článku 17 ods. 1 písm. d) bode iii) nariadenia (EÚ) 2020/852. Je preto vhodné, aby sa v súlade so zásadou, že pôvodcovia odpadu by mali niesť

¹⁷ Nariadenie Rady (Euratom) č. 2587/1999 z 2. decembra 1999, ktorým sa vymedzujú investičné projekty, ktoré treba oznamovať Komisii v súlade s článkom 41 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. ES L 315, 9.12.1999, s. 1).

zodpovednosť za náklady na nakladanie s ním, v technických kritériách preskúmania stanovili osobitné požiadavky na fond pre nakladanie s rádioaktívnym odpadom a fond pre vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky, ktoré možno kombinovať, a aby sa vyžadovali funkčné konečné úložiská na všetok rádioaktívny odpad, čím by sa malo zabrániť akémukoľvek vývozu rádioaktívneho odpadu na zneškodnenie v tretích krajinách. Vo viacerých členských štátoch sa rádioaktívny odpad s nízkou a strednou úrovňou rádioaktivity v súčasnosti už zneškodňuje v úložiskách v blízkosti povrchu a počas desaťročí prevádzky týchto úložísk v blízkosti povrchu sa nazhromaždili rozsiahle skúsenosti a know-how v oblasti nakladania s odpadom. V prípade vysokoaktívneho rádioaktívneho odpadu a vyhorelého paliva predstavuje hlbinné geologické uloženie najmodernejšie riešenie, ktoré je všeobecne akceptované v odbornej komunite na celom svete ako najbezpečnejšia a najudržateľnejšia možnosť pre koncový bod nakladania s vysokoaktívnym rádioaktívnym odpadom a vyhoretým palivom považovaným za odpad. Členské štáty by mali byť naďalej zodpovedné za svoje politiky týkajúce sa nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom s nízkou, strednou alebo vysokou úrovňou rádioaktivity a zároveň by mali zahrnúť plánovanie a vykonávanie možností zneškodňovania odpadu do svojich vnútroštátnych politík, najmä v rámci vnútroštátnych programov nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom, ktoré sa vzťahujú na všetky druhy vyhorelého paliva a rádioaktívneho odpadu a všetky fázy nakladania s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom od vzniku až po zneškodnenie. Obsah vnútroštátnych programov je špecifikovaný v smernici Rady 2011/70/Euratom¹⁸ a zahŕňa kľúčové ukazovatele výkonnosti na transparentné monitorovanie pokroku. Členské štáty musia pravidelne podávať Komisii správy o pokroku vo vykonávaní vnútroštátnych programov. Zo správ členských štátov z roku 2021 vyplýva, že v súvislosti s realizáciou prvých hlbinných geologických úložísk na území Únie sa dosahuje výrazný pokrok. Začínajú sa objavovať realistické riešenia, ktoré majú členské štáty k dispozícii na vývoj a prevádzku takýchto zariadení do roku 2050. Zahnutím zodpovedajúcej požiadavky do technických kritérií preskúmania sa preto zabezpečí, aby nedošlo k výraznému poškodeniu životného prostredia.

- (15) Je nutné, aby nefinančné a finančné podniky zabezpečili pre investorov vysoký stupeň transparentnosti, pokiaľ ide o ich investície do činností výroby energie z fosílného plynu a jadrovej energie, pre ktoré by sa mali stanoviť technické kritériá preskúmania. S cieľom zabezpečiť uvedenú transparentnosť by sa mali pre nefinančné a finančné podniky stanoviť osobitné požiadavky na zverejňovanie informácií. Aby sa zabezpečila porovnateľnosť informácií sprístupňovaných investorom, mali by sa tieto informácie predkladať vo forme vzoru, v ktorom sa jasne uvádza podiel činností v oblasti energie z fosílného plynu a jadrovej energie v menovateli a v prípade potreby kľúčové ukazovatele výkonnosti týchto podnikov v čitateli. S cieľom zabezpečiť pre investorov do finančných produktov uvedených v článku 5 a článku 6 nariadenia (EÚ) 2020/852 vysoký stupeň transparentnosti, pokiaľ ide o expozície voči činnostiam v oblasti energie z fosílného plynu a jadrovej energie, pre ktoré sú stanovené technické kritériá preskúmania, Komisia podľa potreby zmení alebo navrhne zmeniť rámec zverejňovania informácií týkajúci sa týchto finančných produktov s cieľom zabezpečiť úplnú transparentnosť počas celej životnosti týchto finančných produktov. Aby sa zabezpečilo, že koneční investori takéto informácie jasne identifikujú, Komisia zväzi zmenu požiadaviek na finančné a poisťné poradenstvo poskytované distribútormi.

¹⁸ Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom (Ú. v. EÚ L 199, 2.8.2011, s. 48).

- (16) V záujme posilnenia dôvery investorov by malo byť splnenie technických kritérií preskúmania týkajúcich sa činností v oblasti fosílného plynu overené nezávislou treťou stranou. Na zabezpečenie neustranného a dôsledného overovania súladu by nezávislá tretia strana mala mať zdroje a odborné znalosti na vykonávanie tohto overovania, mala by byť nezávislá, aby sa zabránilo akémukoľvek konfliktu záujmov s vlastníkom alebo financovateľom, a nemala by byť zapojená do rozvoja ani prevádzky takýchto činností v oblasti fosílnych plynov. Okrem mechanizmu overovania môžu finančné a nefinančné podniky podliehať osobitným požiadavkám na overovanie stanoveným v iných právnych predpisoch Únie o udržateľnom financovaní, ktoré sa vzťahujú na dodržiavanie technických kritérií preskúmania. V súlade s článkom 26 ods. 1 písm. c) nariadenia 2020/852 by Komisia mala preskúmať opatrenia potrebné na vytvorenie mechanizmov overovania plnenia kritérií stanovených v uvedenom nariadení.
- (17) Odvetvia fosílného plynu a jadrovej energie sa vyznačujú rýchlym technologickým vývojom. Preto treba pravidelne preskúmať technické kritériá preskúmania vzťahujúce sa na činnosti výroby energie v uvedených odvetviach, ako sa vyžaduje v článku 19 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2020/852. Okrem toho by sa na základe podmienok stanovených v článku 10 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2020/852 takéto preskúmanie malo vzťahovať na primeranosť období stanovených v technických kritériách preskúmania.
- (18) Delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139 a delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2178¹⁹ by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť. Zmenami delegovaného nariadenia (EÚ) 2021/2139 a delegovaného nariadenia (EÚ) 2021/2178 sa nestanovuje povinnosť vykonávať investície, ale ich cieľom je pomôcť finančným trhom a investorom za prísnych podmienok identifikovať relevantné činnosti súvisiace s plynom a jadrovou energiou, ktoré sú potrebné na prechod energetických systémov členských štátov ku klimatickej neutralite v súlade s cieľmi a záväzkami Únie v oblasti klímy.
- (19) Zmeny delegovaného nariadenia (EÚ) 2021/2139 a delegovaného nariadenia (EÚ) 2021/2178 stanovené v tomto delegovanom nariadení sú úzko prepojené. S cieľom zabezpečiť súdržnosť medzi uvedenými ustanoveniami, ktoré by mali nadobudnúť účinnosť v rovnakom čase, uľahčiť komplexný prehľad o právnom rámci pre zainteresované strany a uľahčiť uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2020/852 treba zahrnúť uvedené ustanovenia do jedného nariadenia.
- (20) Nefinančným a finančným podnikom treba poskytnúť dostatočný čas na posúdenie toho, či ich hospodárske činnosti súvisiace s fosílnym plynom a jadrovou energiou spĺňajú technické kritériá preskúmania stanovené v tomto nariadení, ako aj na predloženie správy na základe uvedeného posúdenia v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2021/2178. Dátum začatia uplatňovania tohto nariadenia by sa mal preto odložiť na 1. január 2023,

¹⁹ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2178 zo 6. júla 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 upresnením obsahu a prezentácie informácií, ktoré majú zverejňovať podniky, na ktoré sa vzťahuje článok 19a alebo 29a smernice 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o environmentálne udržateľné hospodárske činnosti, a upresnením metodiky na splnenie uvedenej povinnosti zverejňovania (Ú. v. EÚ L 443, 10.12.2021, s. 9).

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny delegovaného nariadenia (EÚ) 2021/2139

Delegované nariadenie (EÚ) 2021/2139 sa mení takto:

1. Vkladá sa tento článok 2a:

„Článok 2a **Preskúmanie**

Pri vykonávaní preskúmania uvedeného v článku 19 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2020/852 Komisia takisto preskúmava a posudzuje potrebu zmeniť dátumy uvedené v oddieloch 4.27 a 4.28, oddiele 4.29 bode 1 písm. b), oddiele 4.30 bode 1 písm. b) a oddiele 4.31 bode 1 písm. b) prílohy I.

Pri každom preskúmaní dátumu uvedeného v oddiele 4.27 bode 2 a oddiele 4.28 bode 2 prílohy I sa zohľadňuje technický pokrok v komercializácii palív odolných voči haváriám v Únii a na celom svete.“

2. Príloha I sa mení v súlade s prílohou I k tomuto nariadeniu.
3. Príloha II sa mení v súlade s prílohou II k tomuto nariadeniu.

Článok 2

Zmeny delegovaného nariadenia (EÚ) 2021/2178

Delegované nariadenie (EÚ) 2021/2178 sa mení takto:

1. V článku 8 sa dopĺňajú tieto odseky 6, 7 a 8:

„6. Nefinančné podniky a finančné podniky zverejňujú sumu a podiel:

- a) hospodárskych činností zosúladených s taxonómiou uvedených v oddieloch 4.26, 4.27 a 4.28 príloh I a II k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2021/2139 v menovateli a v čitateli ich kľúčových ukazovateľov výkonnosti;
- b) hospodárskych činností oprávnených v rámci taxonómie, ale nezosúladených s taxonómiou, uvedených v oddieloch 4.26, 4.27 a 4.28 príloh I a II k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2021/2139 v menovateli ich kľúčových ukazovateľov výkonnosti;
- c) činností súvisiacich s jadrovou energiou neoprávnených v rámci taxonómie v menovateli ich kľúčových ukazovateľov výkonnosti.

7. Nefinančné podniky a finančné podniky zverejňujú sumu a podiel:

- a) hospodárskych činností zosúladených s taxonómiou uvedených v oddieloch 4.29, 4.30 a 4.31 príloh I a II k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2021/2139 v menovateli a v čitateli ich kľúčových ukazovateľov výkonnosti;
- b) hospodárskych činností oprávnených v rámci taxonómie, ale nezosúladených s taxonómiou, uvedených v oddieloch 4.29, 4.30 a 4.31 príloh I a II

k delegovanému nariadeniu (EÚ) 2021/2139 v menovateli ich kľúčových ukazovateľov výkonnosti;

c) činností súvisiacich s fosílnym plynom neoprávnených v rámci taxonómie v menovateli ich kľúčových ukazovateľov výkonnosti.

8. Informácie uvedené v odsekoch 6 a 7 sa predkladajú v tabuľkovej forme s použitím vzorov stanovených v prílohe XII k tomuto nariadeniu.“

2. Text uvedený v prílohe III k tomuto nariadeniu sa dopĺňa ako príloha XII.

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2023.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 9. 3. 2022

*Za Komisiu
v mene predsedníčky
Mairead McGUINNESS
členka Komisie*